

333

U S T A W A

z dnia 20 lipca 1950 r.

o Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 1. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działający na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396), wykonuje wszystkie rodzaje ubezpieczeń społecznych z wyjątkiem czynności, powierzonych Zakładowi Lecznictwa Pracowniczego.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiada osobowość prawną.

3. Siedzibą Zakładu jest m. st. Warszawa.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma prawo używania pieczęci z godłem państwowym i napisem „Zakład Ubezpieczeń Społecznych“ w otoku.

5. Pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są przy wykonywaniu obowiązków urzędowych zrównani z pracownikami państwowymi, tak co do ochrony prawnej, jak i co do odpowiedzialności sądowo-karnej. Do pracy tych pracowników stosuje się ogólne przepisy ustawodawstwa pracy.

Art. 2. Na czele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stoi dyrektor naczelny.

Art. 3. Celem obsługi ubezpieczonych Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiada oddziały wojewódzkie i oddziały obwodowe, których okręgi pokrywają się z podziałem administracyjnym Państwa.

Art. 4. W celu rozpatrywania odwołań od decyzji oddziału w sprawach o świadczenia pieniężne z wyjątkiem świadczeń rentowych tworzy się w siedzibach oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych komisje odwoławcze ubezpieczeń społecznych.

Art. 5. 1. Tworzy się rady ubezpieczeń społecznych: główną, wojewódzkie i obwodowe.

2. Członków Rady Głównej powołuje Centralna Rada Związków Zawodowych; członków rad wojewódzkich i obwodowych oraz członków komisji odwoławczych powołują właściwe okręgowe i powiatowe rady związków zawodowych.

Art. 6. Do zakresu działania rad ubezpieczeń społecznych należy:

- 1) opiniowanie projektów budżetu, planów działalności oraz planów inwestycyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) występowanie z wnioskami dotyczącymi działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) wykonywanie nadzoru społecznego nad działalnością Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności przez kontrolę działalności świadczeniowej, rozpatrywanie okresowych i rocznych sprawozdań Zakładu oraz kontrolę gospodarki.

Art. 7. Rada Ministrów po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych nadaje statut Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 8. Statut Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określi w szczególności:

- 1) organizację Zakładu i oddziałów, zakres ich właściwości, tryb tworzenia oddziałów i ustalenia ich właściwości, tryb podejmowania decyzji w spra-

wach, wynikających ze stosunku ubezpieczeniowego,

- 2) skład i uprawnienia, tryb powoływania i odwoływania członków oraz tryb postępowania rad ubezpieczeń społecznych i komisji odwoławczych jak również zasady współpracy rad ubezpieczeń społecznych z organami Zakładu

Art. 9. 1. Dochody i wydatki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wchodzi do budżetu Państwa pełnymi kwotami.

2. Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych może być przekazywany na jego potrzeby w zarząd i użytkowanie majątek, stanowiący własność Skarbu Państwa. Przekazywanie następuje w trybie, przewidzianym w obowiązujących przepisach, a w ich braku — w drodze uchwał Rady Ministrów.

Art. 10. 1. Nadzór państwowy nad działalnością Zakładu Ubezpieczeń Społecznych sprawuje Minister Pracy i Opieki Społecznej.

2. Do Ministra Pracy i Opieki Społecznej należy w szczególności:

- 1) powoływanie i odwoływanie po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych dyrektora naczelnego Zakładu i jego zastępcy,
- 2) uchylenie decyzji władz Zakładu, jeśli są sprzeczne z prawem lub z celami Zakładu, z wyjątkiem decyzji w sprawach świadczeń i innych, wynikających ze stosunku ubezpieczeniowego.

Art. 11. 1. Znosi się:

- 1) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników, Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Pracowników Umysłowych, Fundusz Ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych, Ogólny Fundusz Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz Fundusz Ubezpieczenia Rodzinnego,
- 2) ubezpieczalnie społeczne,
- 3) Spółkę Bracką w Tarnowskich Górach i Kasę Bratnią Górników w Sosnowcu.

2. Prawa i obowiązki wymienionych w ust. 1 funduszy i instytucji przechodzą na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Pracownicy instytucji, wymienionych w ust. 1 pkt 2) i 3), stają się pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 12. 1. Dotychczasowe rady, działające przy Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i ubezpieczalniach społecznych, działają do czasu powołania rad ubezpieczeń społecznych, przewidzianych w art. 5.

2. Dotychczasowe komisje rozjemcze ubezpieczalni społecznych działają do czasu powołania komisji odwoławczych, przewidzianych w art. 4.

Art. 13. 1. Nieważne są postanowienia układów zbiorowych i indywidualnych umów o pracę, które przyznają pracownikom instytucji ubezpieczeń społecznych i prowadzonych przez nie urzędów uprawnienia, z jakich nie korzystają inni pracownicy według ogólnych zasad, normujących stosunki pracy.

2. Nieważne są również uprawnienia z tytułu zastępczych zaopatrzeń emerytalnych, przysługujące pracownikom instytucji ubezpieczeń społecznych w przypadku zwolnienia z pracy z przyczyn innych, niż niezdolność do wykonywania zawodu lub starość.

Art. 14. Uchyla się przepisy prawne, dotyczące spraw, unormowanych niniejszą ustawą, a w szczególności:

- 1) art. 17, 17a, 18, 19, 22—92, 129—133, 233—249 i 254—268 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396),
- 2) art. 1 i 6 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 414), przy czym w pozostałych przepisach

tego dekretu wyrazy „Fundusz Zasiłków Rodzinnych“ zastępuje się wyrazami „ubezpieczenie rodzinne“,

- 3) dekret Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. o tymczasowych organach samorządu w ubezpieczalniach społecznych (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 24).

Art. 15. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*
Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*
Minister Pracy i Opieki Społecznej: *K. Rusinek*

334

U S T A W A

z dnia 20 lipca 1950 r.

o Zakładzie Lecznictwa Pracowniczego.

Art. 1. 1. W celu organizowania i wykonywania opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin tworzy się Zakład Lecznictwa Pracowniczego, zwany w dalszym ciągu „zakładem“. Naczelne kierownictwo i zwierzchni nadzór nad działalnością zakładu sprawuje Minister Zdrowia.

2. Zakład posiada osobowość prawną.

3. Siedzibą zakładu jest m. st. Warszawa.

4. Zakład ma prawo używania pieczęci z godłem państwowym i napisem „Zakład Lecznictwa Pracowniczego“ w otoku.

5. Pracownicy zakładu są przy wykonywaniu obowiązków urzędowych zrównani z pracownikami państwowymi tak co do ochrony prawnej, jak i co do odpowiedzialności sądowo-karnej. Do pracy tych pracowników stosuje się ogólne przepisy ustawodawstwa pracy.

Art. 2. 1. Do zakresu działania zakładu należy roztaczanie opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin w zakresie zapobiegania chorobom, ich leczenia oraz przywracania zdolności do pracy a w szczególności:

- 1) udzielanie wszelkich świadczeń w naturze oraz zastępujących je świadczeń w gotówce, przysługujących na podstawie przepisów prawnych o ubezpieczeniu społecznym, i orzekanie o niezdolności do pracy, uzasadniającej prawo do świadczeń pieniężnych z powodu choroby, przewidzianych w tychże przepisach,
- 2) przeprowadzanie badań lekarskich, przewidzianych w przepisach o ochronie pracy, organizowanie i wykonywanie opieki i nadzoru lekarskiego w zakładach pracy w zakresie higieny pracy i zapobiegania chorobom zawodowym.

2. Zakład jest uprawniony do badania stanu higieny pracy w poszczególnych zakładach pracy oraz współdziała w tej dziedzinie z właściwymi organami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Minister Pracy i Opieki Społecznej oraz Minister Zdrowia po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych mogą powierzyć zakładowi także

inne czynności, związane z wykonywaniem ubezpieczeń społecznych.

4. Minister Zdrowia może powierzyć zakładowi również i inne czynności, związane z wykonywaniem opieki nad zdrowiem pracowników.

Art. 3. Zakład nie obejmuje swym zakresem działania opieki nad zdrowiem pracowników, zwolnionych od obowiązku ubezpieczenia na podstawie art. 6^b ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym oraz wykonywania zadań, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2) w stosunku do zakładów pracy przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ i zatrudnionych w nich pracowników.

Art. 4. Dla wykonywania swych zadań zakład prowadzi zakłady i urzędy lecznicze oraz korzysta z innych zakładów społecznych służby zdrowia.

Art. 5. Na czele zakładu stoi dyrektor naczelny.

Art. 6. Zakład posiada oddziały wojewódzkie i obwodowe, których okręgi pokrywają się z administracyjnym podziałem Państwa.

Art. 7. Bezpośredni nadzór nad oddziałami wojewódzkimi zakładu sprawują wojewódzkie rady narodowe, a bezpośredni nadzór nad obwodowymi oddziałami powiatowe rady narodowe — przez swoje prezydium i komisje zdrowia.

Art. 8. Rada Ministrów nadaje zakładowi statut, który określa organizację zakładu i oddziałów, zakres ich właściwości, tryb tworzenia oddziałów i ustalania ich właściwości oraz tryb podejmowania decyzji w sprawach udzielania świadczeń.

Art. 9. 1. Dochody i wydatki Zakładu Lecznictwa Pracowniczego wchodzi do budżetu Państwa pełnymi kwotami.

2. Zakładowi może być przekazywany na jego potrzeby w zarząd i użytkowanie majątek, stanowiący własność Skarbu Państwa. Przekazywanie następuje w trybie, przewidzianym w obowiązujących przepisach, a w ich braku — w drodze uchwał Rady Ministrów.